

(4) Spory z dohod uzavřených podle odstavce 3 řeší správní orgán nejbližše společně nadřízený správním orgánům, jež jsou smluvními stranami. Není-li takového správního orgánu, řeší spor v dohodě ústřední správní úřady nadřízené těmto správním orgánům.

(5) Veřejnoprávní smlouvy, jejichž předmětem je výkon státní správy, mohou osoby uvedené v odstavci 1 vzájemně uzavírat, jen stanoví-li tak zvláštní zákon a jen se souhlasem nadřízeného správního orgánu; ten posuzuje veřejnoprávní smlouvu a její obsah z hlediska souladu s právními předpisy a veřejným zájmem.

(6) Územní samosprávné celky mohou vzájemně uzavírat veřejnoprávní smlouvy týkající se plnění úkolů vyplývajících z jejich samostatné působnosti při výkonu veřejné moci, jen stanoví-li tak zvláštní zákon.

³⁷⁾ Zákon č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. (Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích)

§ 161

(1) Stanoví-li tak zvláštní zákon, může správní orgán uzavřít veřejnoprávní smlouvu s osobou, která by byla účastníkem podle § 27 odst. 1, kdyby probíhalo řízení podle části druhé, a to i namísto vydání rozhodnutí. Podmínkou účinnosti veřejnoprávní smlouvy je souhlas ostatních osob, které by byly účastníky podle § 27 odst. 2 nebo 3. Správní orgán přitom postupuje podle ustanovení o souhlasu třetích osob (§ 168).

(2) Veřejnoprávní smlouvu lze uzavřít i po zahájení řízení podle části druhé. Poté, co veřejnoprávní smlouva byla uzavřena, správní orgán usnesením řízení zastaví.

§ 162

(1) Ti, kdo by byli účastníky podle § 27 odst. 1, kdyby probíhalo řízení podle části druhé, popřípadě ti, kdož účastníky takového řízení jsou, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu týkající se převodu nebo způsobu výkonu jejich práv nebo povinností, nevylučuje-li to povaha věci nebo nestanoví-li zvláštní zákon jinak. K uzavření takové veřejnoprávní smlouvy je třeba souhlasu správního orgánu; ten posuzuje veřejnoprávní smlouvu a její obsah z hlediska souladu s právními předpisy a veřejným zájmem.

(2) Pokud k veřejnoprávní smlouvě mezi účastníky přistoupí i správní orgán, pak platí, že k uzavření veřejnoprávní smlouvy udělil souhlas.

ČÁST TŘETÍ

PROCESNÍ ASPEKTY VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY

Poté, co jsme se zabývali pojmem veřejnoprávní smlouvy, jejími podstatnými znaky odlišujícími veřejnoprávní smlouvu na jedné straně od soukromoprávních smluv a na druhé straně od ostatních správních aktů a také taxonomií tohoto právního institutu, přejdeme k procesním aspektům, které ovlivňují existenci veřejnoprávních smluv.

1. VZNIK, ZMĚNA A ZÁNİK VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY

1.1 Uzavírání veřejnoprávní smlouvy

Strany veřejnoprávní smlouvy jsou oproti procesu uzavírání soukromoprávních smluv při jejím sjednávání vázány větším množstvím kogentních (neopominutelných) ustanovení obsažených ať už ve správním řádu, nebo zvláštních správních předpisech.³⁷ Správní řád v § 163 odst. 1 stanoví jen základní procesní požadavky: písemnou formu a tzv. vázanost návrhem, také projevy vůle všech smluvních stran musejí být písemné, v intencích návrhu a na téže listině. Návrh smlouvy působí od doby, kdy dojde osobě, které je určen,³⁸ a zaniká přímo ze zákona marným

³⁷ Podle § 170 spr. řádu platí pro procedurální režim veřejnoprávních smluv obdobné použití části první a přiměřené použití části druhé správního řádu, dále se přiměřeně použijí ustanovení občanského zákoníku o smlouvách s výjimkou ustanovení o neplatnosti a odporovatelnosti právních jednání, odstoupení od smlouvy, změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejedli o právní nástupnictví, a ustanovení o započtení.

³⁸ Podle § 163 odst. 4 spr. řádu mohou být zájemci vyzváni i vyhlášením veřejnou vyhláškou a v hromadných sdělovacích prostředcích za podmínek podle § 146 odst. 2 spr. řádu upravujících řízení o výběru žádosti, což bude vhodné zejména u hledání vhodného realizátora nějakého veřejně prospěšného záměru zamýšleného např. obcí. Navrhovatel může návrh smlouvy zrušit pouze v tom případě, kdy jeho písemný projev vůle o zrušení návrhu dojde adresátovi dříve či alespoň současně s návrhem smlouvy, i když by byl návrh smlouvy označen jako neodvolatelný. Podle závěru č. 119 Poradního sboru ze dne 5. 10. 2012 se pro doručování ve věci veřejnoprávních smluv použije úprava občanského zákoníku, nikoli správního řádu, jelikož „[v]eřejnoprávní smlouva není uzavírána ve formálním správním řízení ani postupem podle části čtvrté správního řádu, nýbrž se jedná o stanovený sled hmotněprávních úkonů vedoucích k uzavření smlouvy. Hmotněprávní charakter úpravy veřejnoprávních smluv spíše svědčí proti aplikaci procesních ustanovení správního řádu o doručování.“

uplynutím lhůty uvedené v návrhu pro přijetí, jinak uplynutím přiměřené doby³⁹ nebo okamžikem, kdy navrhovatelí dojde projev o odmítnutí návrhu (§ 163 odst. 3 spr. řádu). Tam, kde je povinný souhlas správního orgánu s uzavřením smlouvy, je smlouva uzavřena až dnem právní moci souhlasu a správní orgán následně zveřejní tuto smlouvu na své úřední desce. Smlouvy, které se mají přímo dotýkat práv či povinností třetí osoby, nabudou účinnosti nejdříve okamžikem udělení jejího písemného souhlasu. Pokud by jej nešlo získat, může být nahrazen správním rozhodnutím.

1.2 Změna obsahu, výpověď a zrušení veřejnoprávní smlouvy

Obecná pravidla pro možnost změny obsahu, výpověď a pro podání návrhu na zrušení veřejnoprávní smlouvy obsahují § 166 a § 167 spr. řádu, v § 165 jsou obsažena pravidla pro postup zrušení veřejnoprávní smlouvy z úřední moci příslušným správním orgánem pro rozpor se zákonem.⁴⁰ Obecně platí, že (kromě přivolení zákona) je třeba k platné změně obsahu veřejnoprávní smlouvy písemná dohoda smluvních stran; bylo-li k uzavření smlouvy třeba souhlasu správního orgánu, je tohoto souhlasu třeba i k uzavření této dohody. Veřejnoprávní smlouvu lze *vypovědět* jen písemnou formou a jen tehdy, jestliže to bylo ve smlouvě smluvními stranami dohodnuto a jestliže byla dohodnuta výpovědní lhůta, přičemž se nevyžaduje uvedení výpovědních důvodů.⁴¹

Ke zrušení veřejnoprávní smlouvy může dojít především z důvodů stanovených v § 167 odst. 1 spr. řádu, tj. bylo-li to ve smlouvě dohodnuto, pro podstatnou změnu poměrů, pro rozpor s právními předpisy nebo s veřejným zájmem anebo vyšly-li dodatečně najevo skutečnosti, za jejichž znalosti by smluvní strana smlouvu nebyla uzavřela. Podá-li smluvní strana byť z jednoho z těchto důvodů návrh na zrušení veřejnoprávní smlouvy a ostatní strany s ním vysloví souhlas, smlouva zanikne dnem, kdy navrhovatelí došel písemný souhlas poslední smluvní strany. Bylo-li k uzavření smlouvy třeba souhlasu správního orgánu, je nutnou podmínkou i ke zrušení smlouvy. Pokud některá ze stran se zrušením nesouhlasí, může o zrušení veřejnoprávní smlouvy na žádost navrhující smluvní strany rozhodnout příslušný

³⁹ K tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2020, sp. zn. 5 Ads 364/2019, podle něž „[v]zhledem k tomu, že s plynutím času (nečinností správního orgánu) právní úprava ve vztahu k návrhu na uzavření veřejnoprávní smlouvy spojuje určité následky, není navrhovatel v případě, že správní orgán na jeho návrh nereaguje, oprávněn se proti takovému jednání bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s.“.

⁴⁰ Zvláštní právní předpisy ale mohou tyto modifikace vyloučit, a to především pro faktickou neproveditelnost: např. u veřejnoprávních smluv týkajících se územních změn obcí podle § 19 odst. 1 a 3 zák. o obcích, pokud se již tyto změny uskutečnily (došlo ke sloučení obcí, připojení obce nebo ke změně hranic).

⁴¹ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, sp. zn. 1 As 19/2013, lze výpověď veřejnoprávní smlouvy podle § 166 odst. 2 spr. řádu sjednat i bez udání důvodů.

správní orgán (§ 167 odst. 3 spr. řádu)⁴² a proti takovému rozhodnutí lze podat řádný opravný prostředek.⁴³ I bez návrhu pak může zrušit veřejnoprávní smlouvu příslušný správní orgán *z moci úřední*, pokud by byla uzavřena v rozporu s právními předpisy (§ 165 odst. 2 spr. řádu), a to rozhodnutím vydaným po provedeném správním řízení, při němž by se postupovalo obdobně podle ustanovení o přezkumném řízení (§ 94 a násl. spr. řádu).⁴⁴

Právní předpis

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Uzavírání veřejnoprávní smlouvy

§ 163

(1) Projev vůle učiněný v písemné formě, směřující k uzavření veřejnoprávní smlouvy, který je určen jedné nebo více určitým osobám, je návrhem na uzavření veřejnoprávní smlouvy (dále jen „návrh smlouvy“), jestliže je dostatečně určitý a vyplývá z něj vůle toho, kdo návrh činí (dále jen „navrhovatel smlouvy“), být jím v případě jeho přijetí vázán.

(2) Návrh smlouvy působí od doby, kdy dojde osobě, které je určen. Návrh smlouvy může navrhovatel smlouvy zrušit, dojde-li projev o zrušení osobě, které je určen, dříve nebo alespoň současně s návrhem smlouvy; to platí, i když je návrh smlouvy neodvolatelný.

(3) Návrh smlouvy zaniká

- a) uplynutím lhůty, která v něm byla pro přijetí určena, pokud v ní návrh smlouvy nebyl přijat,
- b) pokud nebyla určena lhůta pro přijetí, uplynutím přiměřené doby s přihlédnutím k povaze navrhované veřejnoprávní smlouvy a k rychlosti prostředků, které navrhovatel smlouvy použil pro zaslání návrhu smlouvy, nebo
- c) okamžikem, kdy projev o odmítnutí návrhu smlouvy dojde navrhovateli smlouvy.

⁴² Podle § 169 spr. řádu bude tímto orgánem v případě koordinačních smluv, jejichž smluvními stranami jsou obce s rozšířenou působností, Ministerstvo vnitra, v případě dalších koordinačních smluv mezi obcemi půjde o krajský úřad, nepřevzeme-li věc Ministerstvo vnitra. Proti rozhodnutí nelze podat odvolání ani rozklad.

⁴³ Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. 9 Af 42/2015. Toto ale neplatí bez výjimky. Např. proti rozhodnutí o zrušení veřejnoprávní smlouvy, jejímž předmětem je poskytnutí dotace (§ 10b odst. 1 rozpočtových pravidel úz. rozpočtů), není podle § 10b odst. 3 cit. zákona opravný prostředek přípustný, a toto pravidlo má přednost před obecnou úpravou § 167 odst. 3 spr. řádu. – Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, sp. zn. 10 Afs 49/2016.

⁴⁴ Srov. KOPECKÝ, M. *Veřejnoprávní smlouvy jako nástroj meziobecní spolupráce v České republice*. In JEŽEK, J. *Spolupráce obcí a měst. České a evropské přístupy ke slučování obcí a meziobecní spolupráci*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015, s. 9, 10.

(4) Zájemci mohou být k předložení návrhu smlouvy nebo k přijetí návrhu smlouvy vyzváni způsobem uvedeným v § 146 odst. 2. Ustanovení části třetí o řízení formou výběru platí obdobně.

§ 164

(1) Veřejnoprávní smlouva musí být uzavřena písemně a projevy vůle všech smluvních stran musí být na téže listině.

(2) Jsou-li smluvní strany přítomny současně, je veřejnoprávní smlouva uzavřena okamžikem připojení podpisu poslední smluvní strany. Nejsou-li smluvní strany přítomny současně, je veřejnoprávní smlouva uzavřena okamžikem, kdy návrh veřejnoprávní smlouvy opatřený podpisy ostatních osob, jimž byl určen, dojde navrhovateli smlouvy.

(3) Jestliže zákon stanoví, že k uzavření veřejnoprávní smlouvy je třeba souhlasu správního orgánu, je veřejnoprávní smlouva uzavřena dnem, kdy tento souhlas nabude právní moci. Správní orgán, který dal souhlas k uzavření veřejnoprávní smlouvy, zveřejní veřejnoprávní smlouvu na své úřední desce.

(4) Vyžaduje-li správní orgán překlad veřejnoprávní smlouvy týkající se záležitosti národnostních menšin a vyhotovené v jazyce příslušníků národnostní menšiny, náklady na překlad uhradí při splnění podmínek § 16 odst. 4 správní orgán.

Změna obsahu veřejnoprávní smlouvy, výpověď a zrušení veřejnoprávní smlouvy

§ 166

(1) Změnit obsah veřejnoprávní smlouvy lze jen písemnou dohodou smluvních stran; bylo-li k uzavření smlouvy třeba souhlasu správního orgánu nebo třetí osoby, je tohoto souhlasu třeba i k uzavření této dohody; ustanovení § 164 odst. 3 platí obdobně.

(2) Veřejnoprávní smlouvu lze vypovědět jen písemnou formou a jen tehdy, jestliže to bylo ve veřejnoprávní smlouvě smluvními stranami dohodnuto a jestliže byla dohodnuta výpovědní lhůta.

§ 167

(1) Smluvní strana může podat písemný návrh na zrušení veřejnoprávní smlouvy

- a) bylo-li to ve veřejnoprávní smlouvě dohodnuto,
- b) změní-li se podstatně poměry, které byly rozhodující pro stanovení obsahu veřejnoprávní smlouvy, a plnění této smlouvy nelze na smluvní straně z tohoto důvodu spravedlivě požadovat,
- c) jestliže se veřejnoprávní smlouva dostala do rozporu s právními předpisy,
- d) z důvodu ochrany veřejného zájmu, nebo
- e) jestliže vyšly najevo skutečnosti, které existovaly v době uzavírání veřejnoprávní smlouvy a nebyly smluvní straně bez jejího zavinění známy, pokud tato strana prokáže, že by s jejich znalostí veřejnoprávní smlouvu neuzavřela.

(2) Podá-li smluvní strana ze zákonem stanovených důvodů návrh na zrušení veřejnoprávní smlouvy a ostatní strany s ním vysloví souhlas, veřejnoprávní smlouva zaniká dnem, kdy písemný souhlas poslední ze smluvních stran došel smluvní straně, která návrh

podala. Pokud bylo k uzavření veřejnoprávní smlouvy třeba souhlasu správního orgánu, vyžaduje se jeho souhlas i ke zrušení veřejnoprávní smlouvy.

(3) Pokud některá ze stran se zrušením veřejnoprávní smlouvy nesouhlasí, může o zrušení veřejnoprávní smlouvy na žádost smluvní strany, která podala návrh podle odstavce 1, rozhodnout správní orgán příslušný podle § 169 odst. 1.

Souhlas třetích osob

§ 168

Veřejnoprávní smlouva, nejde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160, která se přímo dotýká práv nebo povinností třetí osoby, nabývá účinnosti teprve v okamžiku, kdy s ní tato osoba vysloví písemný souhlas. Není-li tento souhlas získán, může správní orgán místo uzavření veřejnoprávní smlouvy vydat rozhodnutí ve správním řízení, v němž využije podkladů získaných při přípravě veřejnoprávní smlouvy.

Obecné ustanovení

§ 170

Při postupu podle této části se obdobně použijí ustanovení části první a přiměřeně ustanovení části druhé tohoto zákona; nevylučuje-li to povaha a účel veřejnoprávních smluv, použijí se přiměřeně ustanovení občanského zákoníku, s výjimkou ustanovení o neplatnosti právních jednání a relativní neúčinnosti, ustanovení o odstoupení od smlouvy a odstupném, ustanovení o změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejde-li o právní nástupnictví, ustanovení o postoupení smlouvy a o poukázce a ustanovení o započtení.

2. PŘEZKOUMÁNÍ SOULADU VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY S PRÁVNÍMI PŘEDPISY

2.1 Kontrola veřejnoprávních smluv

Správní řád upravuje i postup pro přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy, a to z moci úřední, přičemž každá strana, která není správním orgánem, může dát k přezkumu podnět do 30 dnů od okamžiku, kdy se o důvodech přezkumu dozvěděla.⁴⁵ Předmětem přezkumu je pouze zákonnost a soulad

⁴⁵ Na přezkum tedy není právní nárok, strany nemohou podat žádost. P. Průcha také upozorňuje, že podle správního řádu se u veřejnoprávních smluv přezkoumává jejich soulad *pouze* s právními předpisy (§ 165 odst. 1 spr. řádu), kdežto při vymezování znaků veřejnoprávních smluv správní řád stanoví, že smlouvy nesmějí být v rozporu s právními předpisy, nesmějí je obcházet a musejí být v souladu s veřejným zájmem (§ 159 odst. 2 spr. řádu). „Zdánlivě se tak tento poslední zmíněný soulad už ale explicitně nepřezkoumává. Nicméně protože je požadavek souladu smlouvy s veřejným zájmem obsažen v právním předpise (cit. ustanovení SR), bude se přezkoumávat i on.“ – Srov. PRŮCHA, P. *K tzv. dalším úkonům správních orgánů*

uzavřené veřejnoprávní smlouvy včetně jejich dodatků s právním řádem, a to z hlediska právního stavu účinného k okamžiku jejího uzavření.⁴⁶ Zároveň je z přezkumu vyloučena smlouva, které již uplynula sjednaná doba platnosti.⁴⁷ Obecně platí, že výsledkem přezkoumání, pokud jím bude zjištěn rozpor veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy, může být jen zrušení smlouvy; smlouva tedy nemůže být v rámci přezkumného řízení změněna. Nebude-li zjištěn nesoulad veřejnoprávní smlouvy s právním řádem, správní orgán přezkumné řízení zastaví.

Správním orgánem příslušným k přezkoumání je zpravidla ten, který je oprávněn řešit spory z veřejnoprávních smluv. Pro zrušení veřejnoprávní smlouvy je pak specifické, že se nedotýká úkonů učiněných smluvní stranou vůči třetím osobám při výkonu působnosti na základě veřejnoprávní smlouvy. Proti zrušujícímu rozhodnutí lze podat řádný opravný prostředek, tedy odvolání nebo rozklad a následně též správní žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s.

2.2 Spory z veřejnoprávních smluv

Vznikne-li mezi stranami veřejnoprávní smlouvy spor a strany jej nevyřeší dohodou, rozhodne o něm nikoli soud (na rozdíl od smluv soukromoprávních), ale příslušný správní orgán označený v části páté spr. řádu, která obsahuje i stručná pravidla pro řešení sporů z veřejnoprávních smluv, nebo správní orgán stanovený ve zvláštním zákoně.

Spory z veřejnoprávních smluv koordinačního typu, je-li alespoň jednou smluvní stranou kraj nebo jsou-li smluvními stranami obce s rozšířenou působností, projednává *Ministerstvo vnitra*. *Krajský úřad* je příslušný pro spory z veřejnoprávních smluv koordinačního typu, pokud jsou smluvními stranami obce (1. nebo 2. typu), nepřevzme-li věc *Ministerstvo vnitra*. Příslušnost *jiného správního orgánu* je založena tehdy, jsou-li stranami smlouvy správní orgány – organizační složky státu; k řešení sporu je příslušný společně nadřízený orgán, a pokud takový orgán není, řeší spor

v režimu správního řádu. In VOPÁLKA, V., ed. *Nový správní řád: zákon č. 500/2004 Sb., správní řád*. Praha: ASPI, 2005, s. 218. Podání podnětu po uplynutí této lhůty by ale nemělo zakládat překážku k zahájení přezkumného řízení, podnět k přezkoumání smlouvy může podle § 42 spr. řádu podat každý, takže i osoba odlišná od smluvních stran. – Srov. GRYGAR, T. in FRUMAROVÁ, K. *Správní právo procesní*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 487.

⁴⁶ Pokud se smlouva dostala do rozporu s právním řádem až po svém uzavření, např. přijetím novely příslušného zákona, lze ji zrušit na písemný návrh některé ze stran podle § 167 odst. 1 písm. c) spr. řádu, nikoli v přezkumném řízení.

⁴⁷ Je ale možné, aby i nadále bylo rozhodováno o sporu plynoucím z takové smlouvy – v takovém případě si správní orgán, který vede sporné řízení, může o souladu veřejnoprávní smlouvy se zákonem (jako o předběžné otázce) učinit vlastní úsudek [§ 57 odst. 1 písm. c) spr. řádu]. – Srov. GRYGAR, T. in FRUMAROVÁ, K. *Správní právo procesní*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 487.

ústřední správní orgány nadřazené smluvním stranám v dohodě mezi sebou. U subordinančních smluv je příslušným k řešení sporu *správní orgán, který je nadřazeným správního orgánu*, jenž uzavřel smlouvu s osobou, která by byla účastníkem řízení, kdyby řízení probíhalo. Příslušným pro řešení sporů ze smluv uzavřených mezi účastníky je *správní orgán, který uděлил souhlas* k uzavření veřejnoprávní smlouvy.

Při řešení sporů z veřejnoprávních smluv příslušný správní orgán v součinnosti s účastníky sporu postupuje podle § 141 spr. řádu, tj. podle úpravy pro řízení sporné. Proti rozhodnutím vydaným při řešení sporů ale, oproti obecné úpravě řízení sporného, nelze podat odvolání ani rozklad (srov. § 169 odst. 2 spr. řádu). Jde tudíž o konečné rozhodnutí, které je pravomocné a vykonatelné dnem oznámení účastníkům sporu. Proti rozhodnutí ale lze podat mimořádný opravný prostředek – žádost o obnovu řízení (§ 100 odst. 1 spr. řádu), resp. dozorčí prostředek – podnět k přezkumu rozhodnutí (§ 94 odst. 1 spr. řádu), nebo správní žalobu podle § 65 s. ř. s. Spor z veřejnoprávní smlouvy lze ale skončit i jinak: účastníci sporného řízení mohou uzavřít smír, který podléhá schválení správního orgánu (§ 141 odst. 8 spr. řádu).

Právní předpis

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy

§ 165

(1) Soulad veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy lze přezkoumat z moci úřední. Strana veřejnoprávní smlouvy, která není správním orgánem, může dát podnět k provedení přezkumného řízení do 30 dnů ode dne, kdy se o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděla.

(2) Veřejnoprávní smlouvu, která byla uzavřena v rozporu s právními předpisy, správní orgán zruší.

(3) Jestliže jsou v rozporu s právními předpisy jen některá ustanovení veřejnoprávní smlouvy, zruší se jen tato ustanovení, pokud z povahy veřejnoprávní smlouvy nebo z jejího obsahu anebo z okolností, za nichž byla uzavřena, nevyplývá, že je nelze oddělit od ostatních.

(4) Zrušení veřejnoprávních smluv uzavřených podle § 160 nebo § 161 anebo zrušení jejich ustanovení se nedotýká úkonů učiněných vůči třetím osobám smluvní stranou při výkonu působnosti převzaté od jiné smluvní strany na základě této veřejnoprávní smlouvy. Po právní moci nebo předběžné vykonatelnosti rozhodnutí vydaného podle odstavce 2 nebo 3 přechází působnost v těchto věcech na správní orgány, které byly příslušné tyto úkony činit před uzavřením zrušené veřejnoprávní smlouvy, popřípadě na správní orgány, na něž příslušnost mezitím přešla v důsledku změny okolností rozhodných pro její určení. To platí obdobně i v případě zrušení souhlasu k uzavření veřejnoprávní smlouvy podle § 160.

(5) U veřejnoprávních smluv uzavřených podle § 160 nebo § 161 je k přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy příslušný správní orgán oprávněný řešit spor z veřejnoprávní smlouvy (§ 169 odst. 1) a u veřejnoprávních smluv podle § 162 správní orgán nadřízený správnímu orgánu, jehož souhlasu je třeba k uzavření veřejnoprávní smlouvy.

(6) Účastníky řízení podle odstavců 1 až 5 jsou smluvní strany a u veřejnoprávních smluv podle § 162 též správní orgán, jehož souhlasu je třeba k uzavření veřejnoprávní smlouvy.

(7) Není-li v odstavcích 1 až 6 stanoveno jinak, platí pro přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy obdobně ustanovení o přezkumném řízení s tím, že správní orgán není vázán lhůtami uvedenými v § 96 odst. 1 a § 97 odst. 2; při určení účinků rozhodnutí se přiměřeně použije ustanovení § 99.

Závazky z veřejnoprávních smluv

§ 169

(1) Spory z veřejnoprávní smlouvy rozhoduje

- a) Ministerstvo vnitra, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a je-li alespoň jednou ze smluvních stran kraj nebo jsou smluvními stranami obce s rozšířenou působností; Ministerstvo vnitra věc projedná s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem,
- b) příslušný krajský úřad, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a jsou-li smluvními stranami obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, nepřevezme-li věc Ministerstvo vnitra,
- c) správní orgán, který je společně nadřízený smluvním stranám, jde-li o jinou veřejnoprávní smlouvu podle § 160; není-li takového správního orgánu, řeší spor v dohodě ústřední správní úřady nadřízené správním orgánům, které jsou nadřízeny smluvním stranám,
- d) správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který je stranou veřejnoprávní smlouvy, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 161, nebo
- e) správní orgán, který k jejímu uzavření udělil souhlas, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 162.

(2) Proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 1 nelze podat odvolání ani rozklad.

2.3 Soudní přezkum veřejnoprávních smluv

Možnost přezkoumávání veřejnoprávních smluv soudy byla před jejich úpravou ve správním řádu nejasná, nebylo ani zřetelné, zda by se měly posuzovat v civilním, nebo správním soudnictví.⁴⁸ Od nabytí účinnosti správního řádu, tedy od 1. 1. 2006,

⁴⁸ Nejvyšší správní soud se v jednom z judikátů přiklonil k tomu, že se veřejnoprávní smlouvy uzavřené před účinností správního řádu mají „*vykládat podle zásad výkladu smluv jako vícestranných právních úkonů, které platí v právu soukromém, nelze-li z obsahu, smyslu a účelu*

je ale zřejmé, že přezkum veřejnoprávních smluv spadá do jurisdikce správních soudů: Poté, co o sporu rozhodne příslušný správní orgán, je možno proti takovému rozhodnutí podat žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s. ke krajskému soudu, kdy žalováním bude ten správní orgán, jenž o věci rozhodl v posledním stupni.⁴⁹

Právní předpis

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu

§ 65

Žalobní legitimace

(1) Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

(2) Žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

§ 69

Účastníci řízení

Žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla.

§ 71

Náležitosti žaloby

(1) Žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3) musí obsahovat
a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci,

smlouvy, případně jiných rozhodných skutečností vztahujících se ke smlouvě, a z právní úpravy, na základě níž je smlouva uzavírána, a jejího místa v právním řádu dovodit, že by mělo být použito jiných výkladových zásad. Rovněž důsledky plynoucí z vad takovýchto právních úkonů nutno zásadně hodnotit na základě soukromoprávních principů, ledaže veřejné právo explicitně či implicitně stanoví něco jiného.“ – Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2007, sp. zn. 2 Afs 173/2006.

⁴⁹ Judikatura dále dovodila, že veřejnoprávní smlouvu lze přezkoumávat i v rámci řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí, které souvisí s (ne)plněním této smlouvy. K tomu V. Sládeček zmiňuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, sp. zn. 2 Afs 173/2006. – Srov. SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2., aktualizované a přepracované vydání. Praha: ASPI, 2009, s. 173.